

A

SZENTES VÁROSI

HAT OSZTÁLYU

GYMNASIUMI TANFOLYAMMAL EGYBEKÖTÖTT

POLGÁRI FITANODA

ÉS A KÉT OSZTÁLYU

POLGÁRI LEÁNYTANODA

É R T E S I T Ő J E

az 187³/₄-ik tanévről.

S Z E N T E S,

NYOMATOTT CHERRIER JÁNOSNÁL. 1874.

A) A városi gymn. tanfolyammal egybekötött polgári fitanoda.

I. Igazgatói évi zárjelentés.

Mélyen tisztelt hallgatóság!

Kétségenkívül igen nevezetes fordulópont egyes ember életében is, a haldokló év utolsó órája és méltó, sőt szükséges, hogy ezen utolsó órában egyes ember is visszapillantást vessen életének lefolyt egy évi szakára s kérdésbe tegye, valyon mint egyháztag, mint állampolgár, mint családfő, általában tehát mint erkölcsi társadalmi lény miként töltötte be kötelességeit? nem követett-e el mulasztásokat vagy tévedéseket egyik vagy másik irányban? mert ezen önbírálatból levont tanuságok, nem csak ki kerülsz vele a mulasztásokat, tévedéseket, hanem egyúttal megjelölik az irányt, melyen haladva jövőben kötelességeinek teljesítéséhez eljuthat. Ha már egyes ember életében is ily nevezetes fordulópont a hanyatló évek végőrája, mennyivel inkább az az, egy intézet életében, mely az emberiség leghűségesebb érdekeinek a közmívelődés- és felvilágosodásnak, a tiszta erkölcsöknek ápolása s terjesztésére van hivatva, melytől egy népes város közönsége várja szellemi és anyagi érdekeinek felvirágoztatását, melynek kezében nyugszik egy város ifjú nemzedékének jövő boldogsága.

Ha már ily szempontokból tekintjük ezen intézet hivatását, lehetetlen, hogy ezen ünnepélyes órában komoly visszapillantást ne vessünk ezen intézet ez évi munkálkodására, lehetetlen, hogy ezen működés eredményeit komoly megvizsgálás tárgyaira ne tegyük, lehetetlen, hogy ezen eredményeket vizsgálva fel ne tegyük a kérdéseket, valyon ezen intézet megfelelt-e hivatásának? valyon az ifjú nemzedék — e város leendő polgárainak képeztetését, a mai kor műveltségi viszonyaihoz képest kellőleg eszközölte-e? valyon a jó erkölcsöket ápolta, fejlesztette-e?

Ezen itt feltett kérdésekre a felelet a mai napon itt és a megelőző napokon megtartott szigorlatok alkalmával felmutatott eredményben van. Nem akarok ezen eredmény felett érdemileg ítéletet mondani, mert hiszen ennek létesítésében, mint tényező én is közreműködtem, e felett úgy is ítéletet mondand a tisztelt hallgatóság, csak azt vagyok bátor a mélyen tisztelt hallgatóság figyelmébe ajánlani, hogy midőn ezt teszi, méltóztassék egyúttal azon factorokat is figyelembe venni, melyek ezen eredmény előállításában közreműködtek, mert a factorok és eredmény, mint ok és okozat között szoros összefüggés van.

Hogy valamely intézet tudományos vezetésének alapját a tanterv képezi, ezt minden tanüggyel foglalkozó egyén tudja. Első és legfontosabb tényező tehát az eredmény előállításánál a tanterv, azért említem én is ezt első helyen. —

Hogy ezen factorot kellőleg méltathassuk szükséges egy pillantást vetni országos tanügyi állapotainkra, különösen középtanodai ügyünkre, mert hiszen intézetünk is középtanoda és így ennek ügye szükségkép solidaritásban áll országos középtanodai ügyünkkel. Lássuk tehát mit tapasztalunk e téren? Rendezetlenséget és zavart s ennek következtében általános panaszt. Egyik a classicaei nyelvekben való járatlanság, — másik a reál tantárgyak elhanyagolása, — a harmadik a humanisticus irány elhanyagolása felett panaszkodik. És e panaszoknak van jogosult alapja, mert a középtanodák keretébe beilleszthető különnemű tanintézetek mind más más irányt képviselnek, így a gymnasium, real-gymnasium, reáltanoda, polgári tanoda mind meg annyi külön iránynak képviselői. Ehhez járul még azon körülmény, hogy az egyes gymnasiumok tantervei között sincs egyöntetűség, más beosztása van a tudományoknak az állami, más a felekezeti gymnasiumokban, sőt az egyes felekezetek tantervei között is lényeges eltérés mutatkozik. Középtanodai viszonyainknak ezen ziláltsága nagy baj általában, de különösen nagy baj az, olyan kisebb középtanodákra nézve, melyek feladatukat önmagok nem képesek megoldani, vagy is melyekből a tanulók nem egyenesen az egyetembe, hanem még előbb, valamely más magasabb osztályokkal bíró középtanodába kénytelenek átlépni. Ilyen intézet a mi intézetünk is. Egyik növendékünk állami, másik felekezeti gymnasiumba, a harmadik reáltanodába, a negyedik realgymnasiumba, az ötödik kilép közvetlenül az életbe. Hogy lehessen már most mindezen különféle igényeknek megfelelő tantervet alkotni, a nélkül, hogy az egyik, vagy másik irányt ne sértenők. Valóban beteljesedik rajtunk „incidit in Seyllam qui vult vitare Charybdim.”

Mindezeket csak azért soroltam elő, miszerint a t. közönségnek tájékoztatást nyujtsak arra nézve, hogy midőn növendékeink tőlünk reáliskolába távoznak, miért nem vétetnek fel a következő felsőbb, hanem csak azon osztályba, melyet már nálunk végeztek; ennek oka t. i. azon különbségben van, mely a mi intézetünk és a reáliskolák tanterve között létezik. Ezen bajnak orvosolhatása tehát a tanári kar és az iskolaszék hatáskörén kívül fekszik.

Másik factor az eredmény előállításában a tanári kar és az igazgató igen fontos factor. Kétségenkívül igazság az, hogy a legjobb tanterv is csak ott képes sikert eredményezni, hol annak végrehajtása szakértő és ügybuzgó tanfőriak kezében van. Hogy intézetünk tanári testületnél szakértelem és ügybuzgóság mily mérvben van meg, erről nem szólhatok a nélkül, hogy szerénységgel ne vádoltathatnám, mert hiszen a tanári testületnek én is egyik tagja vagyok, engedje meg tehát a mélyen t. hallgatóság, hogy erről hallgassak, a tanári kar s annak minden egyes tagja úgy is eléggé ismeretes a t. hallgatóság előtt, s annak eljárását a vár. tek. iskolai szék úgy is az egész éven át folytonos figyelemmel kísérte, tehát az mondhat felette legilletékesebb ítéletet.

Harmadik factor, mely az eredmény előállítására befolyással van, azon képzettségi fokozat, melylyel növendékeink az intézetbe belépnek. Mi ugyan is egy már meglévő alapon építünk tovább, és minél erősebb a megvetett alap, annál szilárdabb leendő a reál rakott épület és viszont megfordítva. Mi itt új alapot nem vethetünk, mert ez az intézetnek nem is feladata, népiskolákban kell a kellő alaphoz megvetetnie. Hogy a helybeli népiskolák minő módon felelnek meg ebbeli feladatuknak e felett ítéletet mondani jelen beszédemnek célja nem lehet, csupán annyit kell röviden jelezni, hogy az I-ső osztályba belépő növendékek képzettsége tekintetében még mindig van kívánni valónk.

Negyedik factor, melyet meg kell említenem, az iskolai épület maga, mely helyzeténél, célszerű, vagy célszerűtlen voltánál fogva szintén befolyással bír az eredmény előállítására. Midőn Szentésváros képviselő testülete a helybeli gymn. tanf. egybekötött városi polgári fitanodát felállította, majd midőn azt 6 osztályúvá emelte s ennek rendelkezésére a tul. a Kurczán levő kies ligetben fekvő vendéglő helyiséget átbocsátotta, áldozatot hozott a nevelés oltárára, áldozatot még pedig olyat, minővel kevés alföldi város dicsekedhetik, s Horatiussal elmondhatja magáról:

Exegi monumentum aere perennius,
Regaliq. situ Pyramidum altius;
Quod non imber edax, non Aquilo impotens
Possit diruere, aut innumerabilis
Annorum series et fuga temporum.

Lássuk azonban most már, csaknem másfél évi használat után a fent említett épület miként felelt meg rendeltetése céljának, vagy is mint factor miként szerepelt az eredménynél. Vannak ezen épületnek, mint tanhelyiségnek előnyei, vannak hátrányai. Előnye az, hogy a városon kívül egy kies ligetben fekszik, hol a tanítás, a városban sokszor alkalmatlan zaj által nem háboríttatik, hol a tanulóknak közvetlen a tanhelyiség közelében a tanulásra leggyönyörűbb árnyas helyek kínálkoznak, hol a városi, kivált nyáron felette alkalmatlan poros lég helyett, mindég tiszta levegőt szívhathatnak és így ezen épület helyzeténél fogva a növendékek egészségére jótékony befolyásu. Hogy pedig csak ép testben lehet ép lélek, azt mindenki tudja. Ugy, de a tél zord szakában az épületnek előbb említett előnyei hátrányára válnak. A városból való kijárás rossz időben felette alkalmatlan, sőt sokszor egészségi szempontból veszélyes. Hátránya továbbá az, hogy nem iskolai célra építettén, pädagogiai szempontból több kifogás tehető ellene. Ilyen például, hogy borult idő alkalmával a tantermek sötétek, hogy nem a kellő oldalról nyerik a világosságot, hogy a rajzterem télen nem használható és így a tanulók kénytelenek a téli hónapokban a kevésbé világos tantermeket használni a rajzolásra és rajzaikat a keskeny és a rajzolásra alkalmatlan padokon készíteni; főhátránya pedig az, hogy a városon kívül lévén, miután az épületben tanár nem lakik, a fegyelem kezelése igen nehezzé válik. Mindezen általam itt felemlített körülmények befolyanak a növendékek képzésére és így tényezők az eredmény előállítására.

No de nem untatom tovább a mélyen tisztelt közönséget, ezeket is csak azért soroltam elő, hogy tájékoztatást nyújtsak arra nézve, hogy minő szempontokból kell felmutatott eredményt megbírálni, s hogy kimutassam, hogy hol van baj, melyen segíteni kell és lehet.

Most már áttérek tanodánk az 187 $\frac{3}{4}$ -ik isk. évi belállapotának előterjesztésére.

1. A tanerőkre vonatkozólag a következő változásokat kell jeleznem. Jelesen:

Az isk. szék 1873-ik évi 221. sz. a. határozata által, 3 évre az igazgatói teendők teljesítésével csekély személyem bízott meg. Továbbá:

A 6-ik osztály felállításafolytán a tanerők szaporítása szükségessé válván, a természettudományok tanszékére az isk. szék 1873. évi 207. sz. a. határozata folytán Szivós Béla tanár ur választatott meg. A szabadkézi rajz és szépirás tanítására ugyan csak az isk. szék 1873. évi 256. sz. határozata által Zoó János tanár ur lett megválasztva. A tanerők és az osztályok ezen szaporodása folytán a tantárgyak új beosztása válván szükségessé, Balázsovits Norbert tanár ur az isk. szék 1873. évi 256. sz. határozata által a rajz és szépirás szakmáin kívül az I-ső osztályban a menyiségtan és német nyelv tanításával bízván, megfizetése a többi rendes tanárokéval arányosított.

2. Az iskolai könyvtár a már meglevő 175 művön felül az 187 $\frac{3}{4}$. tanévben vétel útján 71, ajándék útján 26 művel, összesen 97 művel szaporodott, az összes létszám 302 mű.

3. A természetrajzi gyűjtemény szaporodott: 9 db. kitömött és egy papir-machéból készített emlős, 14 kitömött madár, egy madár csontváz, 1 ősbőlény koponya, 1 ősszarvas s 1 dämvas agancs, továbbá több apró természetrajzi készítmény, továbbá 330 db. tengeri kagyló és csiga, 8 db. szárított tengeri állat, végül 550 db. kiszáritott növény példány, 285 rovar példány s 50 különféle tojás által. A jegecz rendszerek szemlélésére 7 db. favesszőből készült jegeczváz szolgál. A régiségtár áll 310 db. éremből kböző korszakokból, 24 db. régi bankjegyből, 30 db. régiségből, inkább a rómaiak idejéből. Ezek mind adományozás útján gyűjtettek, fogadják a t. adományozók az intézet hálás köszönetét.

3. Tornahelyiségünk ez év folytán teljesen felszereltetett.

5. A történelem tanítására megszerezett Európának Spruner-Bretschneider-féle 10 történelmi falitérképe a középkor kezdetétől fogva a legújabb korig.

A tanulókra vonatkozólag:

6. Az 187 $\frac{3}{4}$. tanévre bejegyeztetett összesen 123 tanuló, u. m. az I-ső osztályba 52, a II-ik osztályba 21, a III-ik osztályba 18, a IV-ik osztályba 16, az V-ik osztályba 10, a VI-ik osztályba 6. A 123 tanuló között van 92 gymnasiumi tanfolyamon, 31 polgári tanfolyamon. Osztályonként van: az I-ső osztályban 38 gymnasiumi, 14 polgári; a II-ik osztályban 14 gymnasiumi, 7 polgári; a III-ik osztályban 11 gymnasiumi, 7 polgári; a IV-ik osztályban 15 gymnasiumi, 1 polgári; az V-ik osztályban 8 gymnasiumi, 2 polgári; a VI-ik osztályban mind gymnasiumi. Francia nyelvet hallgatják összesen 32; az I-ső osztályban 1, a II-ik osztályban 2, a III-ik osztályban 11, a IV-ik osztályban 13, az V-ik osztályban 5, a VI-ik osztályban —.

7. Vallásra nézve van az I-ső osztályban: ref. 28, rom. cath. 8, ág. hitv. 3, mőz. val. 13; — a II-ik osztályban ref. 5, r. c. 4, ág. h. 2, m. v. 10; a III-ik osztályban ref. 6, r. c. 2, m. v. 10; — a IV-ik osztályban ref. 6, r. c. 1, m. v. 9; — az V-ik osztályban ref. 4, r. c. 4, m. v. 2; — a VI-ik osztályban ref. 2, r. c. 1, ág. h. 2; — összesen mind a 6 osztályban ref. 52, rom. cath. 20, ág. hitv. 7, mőz. val. 44.

8. Tudományos haladást tekintve van:

	Kitűnő	Jóles	I. rendű	II. rendű	III. rendű	szig. n. tett	lemaradt	rendkív. t.	mag. tan.
az I-ső osztályban	1	1	25	15	1	1	6	2	—
a 2-ik osztályban	—	—	13	5	—	2	1	—	—
a 3-ik osztályban	2	1	9	4	—	1	1	—	—
a 4-ik osztályban	1	3	6	6	—	—	—	—	—
az 5-ik osztályban	—	—	7	—	—	—	3	—	—
a 6-ik osztályban	—	—	3	—	—	—	1	1	1
Összesen	4	5	63	30	1	4	12	3	1

A 30 másodrendű közül javíthat az isk. törvények értelmében 27, a többi 3 pedig csak felsőbb tanhatóság engedélyével.

9. Végül meg kell említenem, hogy a helybeli tek. takarékpénztár választmánya a szellemi élet fejlesztésére sziveskedett mint a szegény sorsu jó tanulóknak szánt segély adományt 25 frtot az intézet igazgatóságához átküldeni, a tek. casinoi választmány ugyanezen célra 10 frtot küldött. Fogadja mind a két intézet hálás köszönetünket. Ezen összesen 35 frtot tevő összeg a tanári kar által az egyes osztályok jobb tanulóit között osztatott fel. A takarékpénztár által adományozott 25 frtból, Karai Sándor 4. osztálybeli, Freund Áron szintén a 4. osztálybeli, Hönigsfeld Vilmos 3.

osztálybeli, Balog-Szabó Pál 3. osztálybeli és Felsenburg Lipót 1. osztálybeli tanulóknak fejenként 5—5 frtot ítelt oda. A casinói választmány 10 frtot tevő adományát pedig következőleg osztotta fel a tanári kar. Bamberger Béla 1. osztálybeli tanulót 5 frttal, Tasnádi Antal és Papp Lajos szintén 1. osztálybeli tanulót fejenként 2 frt. 50 krral határozta el megjutalmazni. Végül főt. Leeb Mátyás rom. cath. lelkész ur 5 frtot sziveskedett a legjobb rom. cath. válsu, de szegény sorsu tanuló számára küldeni. — Ezen adományt a tanári kar Mattesz Mihály 1-ső osztálybeli tanulóknak ítélte oda.

Ezek után bezárom jelentésemet, s felkérem tek. elnök urat, sziveskedjék az itt kijelölt tanulóknak az oda ítelt jutalmakat kiosztani.

Szentes, július 1. 1874.

ZOLNAY KÁROLY, m. k., ig. tanár.

II. Főfelügyelet.

E jogot az állam gyakorolja a megyei iskolatanács és annak elnöke ngos Vadász Manó békés-csongrád-megyei tanfelügyelő ur által, a mennyiben az intézet polgári.

III. Közvetlen felügyelet.

E tisztet a városi iskolaszék végzi.

A városi közös iskolaszék tagjai:

Elnök: Csukás Benjámín.

Tagok: Szalai István h. h. lelkész.

" Filó János h. h. lelkész.

" Balassa János ág. h. lelkész.

" Leeb Mátyás r. k. lelkész.

" Dr. Friedmann Benjámín m. v. lelkész.

" Davidovics István gör. kel. lelkész.

" Zolnay Károly ig. tanár, s isk. sz. jegyző.

" Vucsák János.

" Kiss Zsigmond.

" Kristó Nagy István.

" Szeder János.

Tagok: Sarkadi Nagy Antal.

" Ónodi Sándor.

" Buday József.

" Váradi Lajos.

" Ifj. Fried József.

" Szathmári Ede.

" Óze Ferencz.

" Burg Lajos.

" Szűcs Dániel.

" Farkas Gedeon.

" Ifj. Bartha János.

IV. Tanári kar.

Zolnay Károly igazgató, rendes tanár, tanít magyar nyelvet mind a hat osztályban het. 18 órán, történelmet az 5-ik és 6-ik osztályban hetenként 6 órán, összesen 24 órán.

Dósa Elek rendes tanár, tanít latin nyelvet a négy alsó osztályban hetenként összesen 24 órán, a III-ik osztály főnöke.

Reinholz Károly rendes tanár, tanít szám-mértant a 2-ik, 3-ik, 4-ik, 5-ik és 6-ik osztályokban hetenként 20 órán, könyvvitelt s polgári jogokat s köteleességeket a 6-ik osztályban hetenként 4 órán, összesen 24 órán, az V-ik osztály főnöke.

Balázsovics Norbert rendes tanár, tanít szám-mértant, német nyelvet és szabadkézi mértani rajzot az 1-ső osztályban hetenként 12 órán, mértani rajzot a 2-ik, 3-ik, 4-ik, 5-ik és 6-ik osztályban hetenként 10 órán, szépírást a 2-ik és 3-ik osztályban hetenként 4 órán, a tornászatot mind a hat osztályban hetenként 12 órán, összesen 38 órán, az 1-ső osztály főnöke.

Frank Armin rendes tanár, tanít német nyelvet a 2-ik, 3-ik, 4-ik, 5-ik és 6-ik osztályokban hetenként 16 órán, természetrajz az 5-ik és 6-ik osztályban hetenként 4 órán, a francia nyelvet 16 órán, összesen 24 órán, a IV. osztály főnöke.

Pólya Ferencz rendes tanár, tanít latin és görög nyelvet az 5-ik és 6-ik osztályban hetenként 20 órán, a történelmet a 3-ik és 4-ik osztályban hetenként 4 órán, összesen 24 órán, a VI. osztály főnöke.

Szivos Béla rendes tanár, tanít természetrajzot az 1-ső és 2-ik osztályokban hetenként 6 órán, a földrajzot az 1-ső, 2-ik és 3-ik osztályokban hetenként 6 órán, a természettant a 3-ik és 4-ik osztályokban hetenként 4 órán, a vegytant a 4-ik osztályban hetenként 4 órán, a statisticát az 5-ik osztályban hetenként 2 órán, a gazdaszatot a 6-ik osztályban hetenként 2 órán, összesen 24 órán, a II-ik osztály főnöke.

Zoó János rendes tanár, tanít szépírást az 1-ső osztályban hetenként 2 órán, szabadkézi rajzot a 2-ik, 3-ik, 4-ik, 5-ik és 6-ik osztályokban hetenként 6 órán, összesen 8 órán.

Hitoktatók.

A helv. hitv. egyház részéről: Szalai István és Filó János lelkészek.

A r. cath. egyház részéről: Leeb Mátyás lelkész.

Az ág. hitv. egyház részéről: Balassa János lelkész.

A mőz. vall. egyház részéről: dr. Friedmann Benjámín lelkész.

V. Az előadott tantárgyak mennyiségének osztályonként való kimutatása.

I. OSZTÁLY.

1. *Vallástan.* Az egyes hitfelekezetek lelkészei által előadva het. 2 órán.

2. *Magyar nyelv.* Értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás. Az előadás gyakorlására könyvnélkül megtanult szivnemesítő versek s ezek tartalmának szabadon (saját szavaikkal) elbeszéléstetése.

Az anyanyelv mondattani alapra fektetett alaktanából a beszédreszek ismertetése, szóképzés, névragozás és a rendes igék ragozása Egyszerű mondatok elemzése szótanilag és mondattanilag. Írásbeli dolgozatok. K. k. Sárospataki magyar nyelvtan algymnasiumok számára. Olv. könyv Erdélyi Indali Pétertől. Hetenként 3 órán.

3. *Latin nyelv.* A nevekről szóló általános szabályok. A rendes igeragozástan a hozzá tartozó gyakorlatokkal. Hetenként házi dolgozatok. K. k. Sárospataki latin nyelvtan az I. gymn. oszt. számára. Hetenként 6 órán.
4. *Német nyelv.* Olvasás és írás, főnévi ejtegetés, fordítás anyanyelvűből németre s megfordítva — élőszóval s írásban. K. k. Ballagi Károly „német nyelvtan.“ Hetenként 2 órán.
5. *Földrajz.* Csillagászati és természettani földrajz. Magyarország s az osztrák birodalom földrajza. K. k. Batizfalvi István „Földrajz elemei.“ Hetenk. 2 órán.
6. *Természettan.* a) Állattanból: az emlősök, madarak, hüllők. b) a növénytanból: a természetes rendszer ismertetése s egyes növények leírása. K. k. Zippe. Hetenk. 3 órán.
7. *Számítan.* Négy alpművelet egész számokkal, számok oszthatósága, számtani rövidítések, közönséges és tizedes törtek; többnevű számokkal való számítás. K. k. Močnik-Szász Károly számításana I. r. Hetenk. 3 órán.
8. *Mértan.* Bevezetés a mértanba. A lapmértanból az egyenes vonalak, szögek, háromszögek, négy- és sokszögek. K. k. Močnik-Szabóky mértani nézlettana. I. r. hetenk. 3 órán.
9. *Szabadkézi mértani rajz.* A rajz fogalma, célja, haszna és felosztása. A szabadkézi rajzhoz szükséges segédeszközök ismertetése. A vonalrajz elemei, összekötve a mértani alaktannal úgy, hogy ez a mértani alaktanban tanítottakkal összhangzatban tartassék. K. k. Močnik-Szabóky „mértan elemei.“ Hetenk. 4 órán.
10. *Szépírás.* Üteny szerint u. n. angol szépírás, valamint német szépírás. Pokorny rendszere szerint. Het. 2 órán.
11. *Tornászat.* Rend-, szabad- és szergyakorlatok. Hetenk. 2 órán.
- Jegyzet.* A francia nyelv tananyagának kimutatása utóbb következik.

II. OSZTÁLY.

1. *Vallástan.* Az egyes hitfelekezetek lelkészei által tanított. Hetenként 2 órán.
2. *Magyar nyelv.* Értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás gyakorlása. Könyvnélkül megtanult versek elmondása. A nyelv mondattani alapra fektetett alaktanából az első osztályban tanultak ismételése, és az alaktan teljes befejezése. A mondattanból az egyszerű és bővített mondatok, összetett mondatok s ezek főbb fajainak ismertetése. Szóegyeztetés és a szóvonzat, de csak a főbb vonásokban. Írásbeli dolgozatok. K. k. mint az első osztályban. Hetenként 3 órán.
3. *Latin nyelv.* A nevek ragozásában előforduló kivételek s rendhagyások, a nemre tartozó kivételes szabályok. — Az igék igehatározók, előljárók és kötszőkon átmenvén az alaktan bevégeztetik. A gyakorló könyvből az ide tartozó gyakorlatok elemeztetnek és fordítatnak. Hetenként házi dolgozat. K. k. Finkei József és Soltész Ferencz latin nyelvtana. Hetenként 6 órán.
4. *Német nyelv.* Az I-ső osztálybeli tananyag ismételése mellett a mellék és számnevek, névmások, a rendes igeahajlítás. Mondattanból az egyszerű és bővített mondatok; gyakorlati fordítások élőszóval és írásban. K. k. Ballagi Károly német nyelvtana. Hetenként 2 órán.
5. *Földrajz.* Európa természeti földrajza és országainak áttekintése. A föld többi részeinek általános átnéze. K. k. mint az első osztályban. Hetenként 2 órán.
6. a) *Természettan.* Állattanból: az ízállatok, a nyálkaállatok. b) Ásványtanból: az ásványok tulajdonságai, a füldek sósófele, éghető és fémek ásványok. K. k. Zippe az állattanra. Szabó József az ásványtanra. Hetenként 3 órán.
7. *Számítan.* Viszonyok, arányok, hármasszabály, egyszerű kamatszámítás, olaszgyakorlat, hatványozás és gyökvonás tisztán arab számjegyekkel, a mértékek s pénzek ismertetése. K. k. mint az első osztályban. Hetenk. 2 órán.
8. *Mértan.* Négy- és sokszögek, ezek felületének kiszámítása, egyenes vonalú idomok osztása és hasonlósága. K. k. mint az első osztályban. Hetenk. 2 órán.
9. *Mértani rajz.* A mértani rajzhoz szükséges segédeszközök használási módja; a vonalrajz folytatása összhangzatban tartva a II. osztályban tanított mértani alaktannal. K. k. Heissig-Szabóky „vezérfonal a rajzolásban körzővel és vonalzóval.“ Hetenként 2 órán.
10. *Szabadkézi rajz.* Az egyenes vonalokból alkotható egyszerű alakok árnyékolás nélküli rajzolása, Hermes-féle minták után. Hetenként 2 órán.
11. *Szépírás.* Magyar szépírás üteny szerint Lövényi rendszere —, továbbá német szépírás üteny szerint Pokorny rendszere után. Hetenként 2 órán.
12. *Tornászat.* Rend-, szabad- és szergyakorlatok. Hetenként 2 órán.

III. OSZTÁLY.

1. *Vallástan.* Az egyes hitfelekezetek lelkészei által előadva het. 2 órán.
2. *Magyar nyelv.* Értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás gyakorlása s az olvasottak tartalmának szabadon előadása. Könyvnélkül megtanult versek elszavalása. A mondattanból az eddig tanultak ismételése mellett a szóegyeztetés és szóvonzat tűzletes átvétele és bevégezése. Az egymás mellé és alá mondatok kötése; jelesen azok összevonása, fokozatai, rende, mondat sorozatok, körmondatok. A mondat és indulatjelek használása. Írásbeli dolgozatok. K. k. Imre Sándor mondattana. Olv. könyv. Erdélyi Indali Péter olvasóköny a III. osztály számára. Hetenk. 3 órán.
3. *Latin nyelv.* Cornelius Neposból hét hadvezér életrajza. Phaedrusból választott mesék olvastatva, elemeztetve és emlékeztetve. A mondattanból a casus-tan, ezenkívül az accusat. cum infinitivo, a részesülői szó szerkezet bevégezve és példákön begyakorolva. Heti házi dolgozat. Hetenk. 6 órán.
4. *Német nyelv.* A névejtegetések kimerítőleg; a hangmásló igék, előljárók, kötszők és határozók; a mondattanból: a bővített és összetett mondatok. Fordítási gyakorlatok. Verseik könyvnélkül. K. k. mint fentebb. Hetenként 3 órán.
5. *Földrajz.* Ázsia, Afrika, Amerika, Australia földrajza. Mértani földrajz. Földabroszok készítése. K. k. mint fentebb. Hetenk. 2 órán.
6. *Történelem.* Magyarország története a mohácsi vészig. K. k. Ladányi Gedeon magyarok története. Hetenként 2 órán.
7. *Természettan.* A testek általános tulajdonságai, a részecske erők hatása, a hőről, a szilárd testek egyensúlya, a szilárd testek mozgása. K. k. Greguss Gy. természet. Hetenk. 2 órán.
8. *Számítan.* Az ellentett és algebrai mennyiségek. K. k. Močnik-Szász Károly számításana II. r. het. 2 órán.
9. *Mértan.* A kör, a körbe s a kör köré írt idomok, ezek kerülete és területe kiszámításával; a különféle görbe vonalak. K. k. Močnik-Szabóky mértani nézlettana. II. r. hetenk. 2 órán.

10. *Mértani rajz.* A kör s annak gyakorlati alkalmazása. Emelkedő ívek alakítása. A körök különféle érintkezései. Különféle ajtó és ablakíveknek alakítása. Egyéb görbe vonalak. K. k. Heissig-Szabóky. Hetenk. 2 órán.

11. *Szabadkézi rajz.* Az egyenes és görbe vonalokból alkotott ábrák, átmenve a növények rajzolására, Hermes-féle minták után. Hetenk. 1 órán.

12. *Szépírás.* Magyar és német ütenyszerű szépírás ismételése mellett a magyar és kereskedelmi írás; valamint nehezebb alahu nyomtatott betűk írása Pokorny szerint. Hetenk. 2 órán.

13. *Tornászat.* Szabad-, rend- és szergyakorlatok. Hetenk. 2 órán.

IV. OSZTÁLY.

1. *Vallástan.* Az egyes hitfelekezetek lelkészei által taníttatott. Hetenk. 2 órán.

2. *Magyar nyelv.* Irálytan. Egyszerű, értelmes és megindító irály kellékei. Irálytani dolgozatok, jelesen: leírások, elbeszélések és elmélkedések. A verstan rövid vázlata. Különféle ügyiratok, jelesen: levelek, utalványok, felmondások, hirdetések, vevéyek, nyugták, ellennyugták, számlák, kezeslevelek készítettése. Könyvnélkül megtanult versek elszavaltatása. K. k. Imre Sándor mondattana irály- és verstan. Hetenk. 3 órán.

3. *Latin nyelv.* Jul. Caesar „de bello gallico” című művéből az I-ső könyv. A mondattanból a csaus-tan részletesen vétetett át, s írásbeli gyakorlatokkal begyakoroltatott. Ugyancsak Caesar említett művéből a III-ik könyv olvastatott. Ovidiusból néhány darab, melyeken a hangmértan begyakoroltatott. Római hadügy és régiségtan; hetenk. házi dolgozat. Hetenk. 6 órán.

4. *Német nyelv.* Az ige-hajlítás kimerítőleg; előjárók, határozók, kötszők összekötve a mondattannal. Fordítások, költemények emlezése. K. k. mint fentebb. Hetenk. 3 órán.

5. *Természettan.* A csepegős testek-, a terjengős testek egyensulya- s mozgásáról, a delejességről, a villanyosságról, a hangról, a fénytán. K. k. Greguss Gy. „Természettan elemei.” Hetenk. 2 órán.

6. *Vegytan.* I. Szervetlen vegytan. a) Nem fémek. b) Fémek. II. Szerves vegyületek. K. k. Dekány Rafaelé Hetenk. 4 órán.

7. *Számítan.* A csoportulatok tana, összetett viszonyok, arányok, összetett hármasszabály, egyszerű kamat, számítás, határidő-számítás, társaság-vegyítés- és láncszabály, kamatos kamatszámítás, elsőrangú egyenletek egy ismeretlennel. K. k. Močnik-Szász Károly számítástan II. r. Hetenk. 2 órán.

8. *Mértan.* A tértan; különösen térbeli egyenes vonalak s lapok, hasábok, gulák, soklapok, kúp- és teke s ezek felülete s tömörségének kiszámítása, valamint a tömörség, kiszámításának különféle módozatai. K. k. Močnik-Szabóky mértani nézlettan II. r. Hetenk. 2 órán.

9. *Mértani rajz.* A tömörmértanban előforduló idomok rajzolása; távlati rajz, természet után való rajzolás vonatkozással a távlattanra sodronyminták szerint. K. k. Schröder Károly „Vezérfonal a mértani szabadkézi rajz tanításánál.” Hetenk. 2 órán.

10. *Szabadkézi rajz.* Növények, állatok és ékitmények rajzolása, Hermes-féle minták után. Hetenk. 1 órán.

11. *Tornászat.* Rend-, szabad- és szergyakorlatok. Hetenk. 2 órán.

V. OSZTÁLY.

1. *Vallástan.* Az egyes hitfelekezetek lelkészei által taníttatott. Hetenk. 1 órán.

2. *Magyar nyelv.* Az ajabbkori irodalombeli történelmi és költői írók művéből válogatott darabok olvastatása s aesthetikai fejtegetése; az ide vonatkozó aesthetikai ismeretek.

Történelmi és költői irály, a költészettan tüzetes tárgyalása. A költői műveknek műfajilag ismerttetése. Az ajabbkori irodalom története röviden. Írásbeli dolgozatok. Ügyiratok, különös tekintettel az üzleti levelezésekre. Szavalmányok. K. k. Szvorényi. Irodalmi tanulmányok. Hetenk. 3 órán.

3. *Latin nyelv.* Titi Livii „ab urbe condita” válogatott részeiből 35 fejezet. M. T. Cicerónak „a barátságról” 4 rt művéből 11 fejezet. P. Ovidius Nasó átváltozásából 626 vers. Az „amorum liber”-ből, a költő halhatatlansága. Hitregetanból a felső és alsó ragu Istenek. Hetenk. 5 órán.

4. *Görög nyelv.* Alaktan a „ui” végzetű igékig, a megfelelő fordítási gyakorlatok. Házi dolgozatok. K. k. Curtius nyelvtana. Schenkel olvasókönyve. Hetenk. 5 órán.

5. *Német nyelv.* Az ige hajlítás ismételése mellett a szóvonzat és szóhelyezés; a helyes írás rövid kivonatban; rendszeres mondattan; fogalmazási kísérletek; versek és folyó beszédek emlezése. K. k. mint fentebb. Stifter és Aprent olvasókönyve. Hetenk. 4 órán.

6. *Betűszámítan.* A betűszámítan mennyiségek általában, ezek összeadása, kivonása, szorzása, osztása; az osztásból folyó tételek: a) számok oszthatósága, b) törtek, c) a viszonyok, d) az arányok, e) egyszerű és összetett hármasszabály, f) arányos osztás, g) hatvány mennyiségek. K. k. Močnik-Arenstein betűszámítan. Hetenk. 2 órán.

7. *Mértan.* A sík mértan, különösen: egyenes vonalak és szögek, három szögek, sok szögek, egyenes vonalú idomok hasonlatossága s ezek területe. K. k. Močnik-Szabóky mértana. Hetenk. 2 órán.

8. *Természet rajz.* Rendszeres ásványtan: továbbá a legjelentékenyebb sziklafajok leírása és képződési korszakuknak áttekintése.

Az embernek részletes leírása, tekintettel boncz- és élettánára, végre az emlősök áttekintése. K. k. Pokorny és Mihálka. Hetenk. 2 órán.

9. *Történelem.* Az ókor és a középkor Nagy Károlyig, a szükséges földabroszok használásával. K. k. Batizfalvi. Világ történelem. Hetenk. 3 órán.

10. *Statistika.* A magyarbirodalom statistikája főbb vonásokban. Kézirat után Hetenk. 2 órán.

11. *Mértani rajz.* Az építési anyagokról röviden. Az építészeti szerkezetéről, u. m.: a falazatok- és fakötésekről egészen az épületek ábrázolásig. Schnedár gyakorlati építészete nyomán. Hetenk. 2 órán.

12. *Szabadkézi rajz.* Az árnyékolás elemei alkalmazva az eddig rajzolt táblákra és tantárgyakra. Hermes-féle minták után. Hetenk. 1 órán.

13. *Tornászat.* Szabad-, rend- és szergyakorlatok. Hetenk. 2 órán.

VI. OSZTÁLY.

1. *Vallástan.* Az illető hitfelekezetek lelkészei által taníttatott. Het. egy órán.

2. *Magyar nyelv.* Ujabb és régiebb irodalombeli remekírókból válogatott szónoki és költői darabok olvastatása s aesthetikai fejtegetése.

A középkori és régibb irodalom történetének áttekintése.

Szónoklattan, szavalmányok, irálygyakorlatok, különös tekintettel az üzleti levelezésekre, elbeszélő, leíró, főleg szónoki darabok iratása. K. k. mint az V-ik osztályban. Hetenk. 3 órán.

3. *Latin nyelv.* M. T. Ciceró szónoklataiból a Catilina elleni 1-ső vádbeszéd. Emlézve is. A Manilius törvényjavaslata mellett vádbeszéd.

P. Virgilius Maro „Aeneis” című hős költeményéből az I. és II. ének, 222 sor emlézve.

C. Sallustius Crispus „De bello Jugorthino” című történeti művéből 20 fejezet. Római régiség és hitreggetan alkalmasszerűleg. Hetenk. 5 órán.

4. *Görög nyelv.* Az V. osztályban tanultak ismétlése mellett a „*μ*” végzetű igék. A rendhagyó ige hajlítás minden osztálya. Ide vonatkozó gyakorlatok fordítása. K. k. Curtius görög nyelvtana. Schenkel olvasókönyvéből, mesék, apróbb elbeszélések, adomák, jellemvonások.

Xenophon műveiből válogatva. Hitreggetan alkalmilag. Hetenk. 5 órán.

5. *Német nyelv.* Több olvasmánynak és versnek olvasása, fordítása, ilemzése és részben emlézése. Fogalmazási gyakorlatok. A verstan rövid vázlata. Szavalmányok. K. k. mint fentebb olvasókönyv szintén. Hetenk. 2 órán.

6. *Betűszámítás.* A hatvány és gyökmennyiségek, a viszonylékok az egyenletek: ezek rendezése első rendű határozott egyenletek, elsőrendű határozatlan egyenletek, másodrendű egyenletek, felsőbbrendű egyenletek, kitevői egyenletek. K. k. Močnik-Arenstein betűszámítása. Hetenk. 2 órán.

7. *Mértan.* A kör, kerület, mentelék s hajtalék alaptulajdonságai; tömormértan, különösen egyenes vonalak és síkok a térben, a testek s ezek mérése. K. k. Močnik-Szabóky mértana. Hetenk. 2 órán.

8. *Történelem.* A középkor Nagy Károlytól, s az újkor. K. k. Batizfalvi „világtörténelem.” Hetenk. 3 órán.

9. *Természetrájk.* Rendszeres növénytan; — az állattanból az emberi test részletes leírása tekintettel boncz és élettanára; továbbá az emlősök, madarak, hullók és halak ismertetése. K. k. Pokorny. Hetenk. 2 órán.

10. *Polgári jogok s köteleességek.* Az előismeretek tárgyalása mellett a magyar alkotmány rövid ismertetése, a közigazgatás és igazság szolgáltatás. K. k. Környei alkotmánytana. Hetenk. 2 órán.

11. *Könyvvitel.* Az egyszerű, s kettős könyvvitel rövid ismertetése, egy havi üzlet elkönyvelésével az egyszerű könyvvitel elvei szerint. Ezt megelőzte az előismeretek tüzetes tárgyalása. Kézirat után. Hetenk. 2 órán.

12. *Gazdászati.* A vagytanra alapított gazdaszat elméletileg. K. k. Gazdasági kistűkör. Hetenk. 2 órán.

13. *Mértani rájk.* Épületi rájkok, főképen gazdasági épületek, s azok belső berendezéséről. Eszközök, gép-részek és egyszerű gépek rájkai. K. k. Schnedár János „Az építészet elemei.” Hetenk. 2 órán.

14. *Szabadkézi rájk.* Az árnyékolás alkalmazása az eddig rájkolt ábrák- s tárgyakra, Hermes-féle minták után. Hetenk. 1 órán.

Tornászati. Szabad-, rend- és szergyakorlatok. Hetenk. 2 órán.

Francia nyelv. Első csoport. (Kezdők.) A kimondás és ezzel összekötve olvasási gyakorlatok, a főnevek nemeinek meghatározása, segéd és rendes igék hajlítása. Fordítási gyakorlatok. K. k. Dr. Ploetz K. „Syllabaire français.” Hetenk. 2 órán.

Második csoport. A nevek ejtegetése, a rendes igeragozás fordítási gyakorlatok. K. k. Noel Károly. Hetenk. 2 órán.

Harmadik csoport. A rendes igeragozás befejezése; az er és ir végzetű rendhagyó igék, határozók, előjárók és kötszők; fordítások, és olvasmányoknak olvasása és részben emlézése. K. k. mint fentebb. Hetenk. 2 órán.

A TANULÓK NEVE S ÉRDEMSOROZATÁNAK KIMUTATÁSA.

I. OSZTÁLY.

Folyó szám	Tanuló neve	Születési helye	Vallása	Minő tanuló		Ereklése	Szorgalma	Figyelme	Vallásán	Nyelv				Földrajz	Term.-rajz	Számítan	Mértan	Sz. k. rajz	Szépirás	Tornászati	Írásb. d. k.	Az egész évi elmulasztott órák sz. ig n-ig	Általános sorozat	
				gymn.	polg.					Magyar	Német	Latin	Francia											
1	Bamberger Béla	Szentes	m. v.	1	—	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	2	1	1	2	1	—	Kit. rendű	
2	Bamberger Mihály	"	m. v.	1	—	1874. é. febr. 7. az intézetet elhagyta.																		
3	Borsos Ferencz	"	h. h.	—	1	1874. é. maj. 22-én az intézetet elhagyta.																		
4	Czeisler Jakab	"	m. v.	1	—	3	4	3	5	4	2	4	—	4	3	2	4	4	4	3	5	—	II. rendű.	
5	Csukás Árpád	Harkány	h. h.	—	1	1873. é. nov. 7-én az intézetet elhagyta.																		
6	Cicatricis Gyula	Teés	r. c.	—	1	3	4	3	4	4	5	—	—	4	4	4	4	4	4	2	5	5	9	II. rendű.
7	Domján Dezső	Csany	h. h.	1	—	3	4	3	3	4	4	5	—	4	4	4	5	4	5	2	6	46	3	II. rendű.
8	Dömsödi Antal	Szentes	r. c.	—	1	3	5	4	5	6	—	—	—	5	4	5	6	5	4	66	8		III. rendű.	
9	Farkas Sándor	"	h. h.	1	—	3	3	3	3	4	4	4	—	4	3	4	4	4	3	2	4	2	3	I. rendű.
10	Fekete Ferdinánd	"	h. h.	—	1	3	4	3	5	4	5	—	—	4	4	4	4	4	2	5	7	2	II. rendű.	
11	Felsenburg Lipót	Gyoma	m. v.	1	—	1	1	1	2	1	1	1	—	2	2	1	1	2	2	3	2	—	1	Jel. rendű.
12	Föld. Nagy Imre	Szentes	h. h.	—	1	3	4	3	5	4	5	—	—	4	4	4	5	4	2	10	1		II. rendű.	
13	Goldstein Pál	"	m. v.	1	—	2	2	2	3	2	1	3	—	2	2	2	2	2	3	3	15	1	I. rendű.	
14	Halász János	"	h. h.	1	—	3	3	3	3	4	4	4	—	4	3	4	4	4	3	3	4	8	—	I. rendű.
15	Halász-Szabó Sándor	"	h. h.	—	1	1874. é. april 22-én az intézetet elhagyta.																		
16	Hajduska Ignác	Topolya	m. v.	—	1	rendkívüli tanuló.																		
17	Kaiser Károly	Szentes	ág. h.	1	—	1	2	2	2	4	2	4	—	3	4	2	2	2	2	3	28	—	I. rendű.	
18	Kohn Ede	"	m. v.	1	—	2	2	3	3	4	1	4	—	3	3	1	2	2	2	2	12	1	I. rendű.	
19	Kónya Lajos	"	h. h.	1	—	1874. é. martius 17-én az intézetet elhagyta.																		
20	Körmány Lajos	"	h. h.	1	—	3	4	3	3	4	5	4	—	4	3	4	5	4	1	3	9	—	II. rendű.	

Folyószám	Tanuló neve	Születési helye	Vallása	Minő tanuló		Erkölcse	Szorgalma	Figyelme	Vallásán	Nyelv				Földrajz	Term.-rajz	Számítan	Mértan	Sz. m. rajz	Szépirás	Tornaszat	Írásb. d. k.	Az egész évi elmulasztott órák sz. ig n-ig	Általános sorozat	
				gymn.	polg.					Magyar	Német	Latin	Francia											
21	Kristó-Nagy Imre	Szentes	h. h.	1	—	2	3	3	4	4	2	4	—	3	3	4	4	4	fm	87	11	I. rendű.		
22	Komáromi Lajos	H.-M.-Vás.	h. h.	1	—	3	3	3	3	3	2	4	—	1	3	2	3	2	2	3	47	2	I. rendű.	
23	Kulcsár István	Szentes	h. h.	1	—	3	4	3	5	4	5	4	—	2	3	4	4	4	3	56	21	II. rendű.		
24	Kutas Bálint	"	h. h.	1	—	3	3	3	3	3	3	2	—	2	2	2	4	3	2	11	8	I. rendű.		
25	Kutas János	"	h. h.	—	1	a vizsgákon nem jelent meg.																		
26	Lőwy Mór	"	m. v.	1	—	3	3	3	4	4	3	4	—	4	4	4	3	3	3	4	—	2	I. rendű.	
27	Lőwy Gyula	"	m. v.	1	—	1	2	2	4	4	1	4	—	3	3	1	2	1	3	1	8	4	I. rendű.	
28	Mattes Mihály	Tokaj	r. c.	—	1	2	2	2	1	3	2	—	—	2	1	3	3	3	2	3	4	—	I. rendű.	
29	Mikecz Ödön	Szentes	h. h.	1	—	2	2	2	2	2	4	3	—	1	1	2	2	3	2	2	35	—	I. rendű.	
30	Moór Mihály	Szarvas	m. v.	1	—	2	2	2	3	2	1	3	—	3	3	1	2	2	2	3	24	1	I. rendű.	
31	Neumann Zsigmond	Tarcsa	m. v.	1	—	2	2	2	4	3	1	3	—	3	4	1	3	3	3	2	4	17	I. rendű.	
32	Nyiri Gyula	Szentes	h. h.	1	—	2	2	2	3	4	2	3	—	3	4	3	4	4	4	4	55	—	I. rendű.	
33	Pácsi Mihály	"	h. h.	1	—	3	4	3	5	4	4	4	—	4	4	4	5	4	4	2	5	6	II. rendű.	
34	Paksi János	"	h. h.	1	—	3	3	3	4	4	4	4	—	4	4	4	4	4	2	5	7	I. rendű.		
35	Pápa János	"	h. h.	1	—	2	2	2	3	4	4	4	—	3	3	2	4	2	2	3	28	5	I. rendű.	
36	Papp Lajos	"	h. h.	1	—	1	2	2	3	3	3	3	—	1	1	2	4	3	3	3	172	4	I. rendű.	
37	Purjesz Tivadar	"	m. v.	1	—	2	3	3	4	4	2	2	—	3	3	3	3	4	4	3	5	10	2	I. rendű.
38	Reiss József	"	m. v.	—	1	3	4	3	3	2	—	4	—	4	4	4	3	4	2	—	6	—	I. rendű.	
39	Sark-Nagy Mihály	"	h. h.	1	—	2	2	2	4	4	3	4	—	4	4	3	4	4	3	4	7	1	I. rendű.	
40	Soós János	"	h. h.	1	—	3	4	3	3	4	5	5	—	4	4	5	4	4	4	3	5	10	3	II. rendű.
41	Szánthó Péter	Csépa	r. c.	—	1	rendkívüli tanuló.																		
42	Szabó Ferencz	Szentes	h. h.	1	—	2	3	2	4	4	2	4	—	2	2	2	3	2	4	2	4	2	I. rendű.	
43	Szijártó-Szabó Imre	"	h. h.	1	—	3	4	3	2	4	3	4	—	2	3	2	5	3	4	3	4	3	II. rendű.	
44	Strasser Géza	Buda	r. c.	1	—	2	4	3	4	4	4	5	—	4	4	5	4	4	3	2	4	3	II. rendű.	
45	Szegedi János	Szentes	h. h.	1	—	2	4	3	3	4	5	4	—	4	3	5	4	4	3	3	23	4	II. rendű.	
46	Szóll Lajos	"	r. c.	1	—	3	4	3	4	4	3	5	—	4	4	4	5	4	3	25	6	II. rendű.		
47	Szrenkányi Lajos	"	ág.h.	1	—	2	4	2	2	4	4	—	—	4	4	5	4	3	3	2	3	—	II. rendű.	
48	Takács János	"	h. h.	1	—	2	2	2	3	3	3	3	—	4	3	3	4	2	3	4	—	—	I. rendű.	
49	Tasnádi Antal	"	h. h.	1	—	2	2	2	2	2	2	3	—	2	2	3	3	2	3	3	83	1	I. rendű.	
50	Tóth Imre	"	r. c.	—	1	3	4	3	3	4	5	—	—	3	2	3	5	4	4	3	5	3	9	II. rendű.
51	Jaloviczky János	T.-Földvár	ág.h.	—	1	3	3	3	3	4	4	—	—	4	4	4	4	4	4	2	5	20	1	I. rendű.
52	Jámbor-Nagy Ferencz.	Szentes	r. c.	—	1	1874. é. april 23-én az intézetet elhagyta.																		

II. OSZTÁLY.

Folyó szám	Tanuló neve	Születési helye	Vallása	Minő tanuló		Erkölcse	Szorgalma	Figyelme	Vallásán	Nyelv				Földrajz	Term.-rajz	Számítan	Mértan	Sz. k. rajz	Mértanrajz	Szépirás	Tornaszat	Írásb. d. k.	Az egész évi elmulasztott órák sz. ig n-ig	Általános sorozat	
				gymn.	polg.					Magyar	Német	Latin	Francia												
1	Cicatricis Lajos	Szentes	r. c.	1	—	3	2	3	2	3	3	3	—	2	1	3	3	3	3	3	2	4	—	14	I. rendű.
2	Doles József	Orosháza	r. c.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	4	4	4	4	2	5	16	11	I. rendű.	
3	Ehrlich János	Szentes	m. v.	1	—	2	3	3	4	3	3	4	—	4	4	4	4	4	3	3	3	44	5	I. rendű.	
4	Feiler József	"	m. v.	1	—	3	3	3	3	3	2	4	—	3	2	4	4	3	3	2	3	35	18	I. rendű.	
5	Fischer Mór	Szarvas	m. v.	1	—	2	3	3	4	4	3	4	—	4	3	4	4	4	3	2	4	50	—	I. rendű.	
6	Fränkel Miksa	Szentes	m. v.	1	—	2	3	3	2	4	3	4	—	4	3	4	4	3	3	2	3	42	7	I. rendű.	
7	Hódi Pál	"	h. h.	—	1	3	3	3	3	4	4	—	—	1	1	4	4	4	4	2	3	5	9	I. rendű.	
8	Lázár Miksa	T. Abád	m. v.	—	1	1874. é. apr. 24-én az intézetet elhagyta.																			
9	Lőwy Mór	Szentes	m. v.	1	—	1	3	3	4	3	2	3	—	2	1	4	4	3	3	2	3	2	82	5	I. rendű.
10	Lőwy Zsigmond	"	m. v.	1	—	3	3	3	4	4	3	4	—	3	3	4	4	3	3	3	3	8	1	I. rendű.	
11	Lőwy Vilmos	"	m. v.	1	—	3	4	3	5	4	4	4	—	3	3	5	4	4	4	3	2	5	8	19	II. rendű.
12	Mátéfi Pál	"	ág.h.	1	—	2	3	2	2	4	4	4	—	2	2	4	4	4	3	3	3	—	—	I. rendű.	
13	Négyesi László	"	r. c.	1	—	3	4	3	3	3	3	4	—	2	3	5	4	3	4	4	3	5	4	14	II. rendű.
14	Neumann László	"	m. v.	1	—	3	3	3	4	4	3	4	—	4	4	4	4	4	4	4	5	8	4	I. rendű.	
15	Óze Imre	"	r. c.	1	—	3	4	3	4	4	4	4	—	4	4	4	5	3	4	3	2	29	5	II. rendű.	
16	Papp Antal	"	h. h.	—	1	4	3	4	2	4	4	—	—	4	4	4	5	3	4	4	2	4	3	4	II. rendű.
17	Papp Lajos	"	h. h.	—	1	2	3	3	1	4	3	—	4	2	1	4	4	3	4	4	3	4	—	1	I. rendű.
18	Szánthó János	"	h. h.	1	—	2	3	2	2	3	4	4	—	3	2	2	3	3	2	2	2	22	—	I. rendű.	
19	Sulez Lajos	"	ág.h.	1	—	2	2	2	2	3	2	2	—	1	1	2	3	3	2	3	2	3	—	—	I. rendű.
20	Vecseri Lajos	"	h. h.	—	1	szigorlatot nem tett																			
21	Ginstler Antal	D.-Ványa	m. v.	—	1	3	4	3	5	4	4	—	—	4	5	4	4	4	4	4	5	2	3	II. rendű.	

III. OSZTÁLY.

Folyószám	Tanuló neve	Születési helye	Vallása	Minő tanuló		Nyelv													Általános sorozat									
				Erkölcse	Szorgalma	Figyelme	Vallásán	Magyar	Német	Latin	Francia	Földrajz	Történelem	Számítan	Mértan	Term. tan	Sz. k. rajz	Szépirod		Tornaszat	Írásb. d. k.	Mért. rajz	Az egész évi elmulasztott órák száma					
																								gymn.	polg.			
1	Balogh-Szabó Pál	Szentes	b. h.	—	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	Kittűnő r.				
2	Bornstein Ferencz	"	m. v.	1	—	3	4	4	3	4	3	4	4	4	4	5	5	4	2	4	1	4	20	7	II. rendű.			
3	Flaschner Vilmos	Eger	m. v.	1	—	3	3	3	1	2	1	1	1	3	2	2	3	2	4	2	4	3	3	1	I. rendű.			
4	Goldstein Vilmos	Szentes	m. v.	1	—	3	4	3	4	3	2	4	2	4	4	4	5	5	2	3	2	3	12	—	II. rendű.			
5	Hoffer Manó	"	m. v.	1	—	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	1	1	16	—	I. rendű.		
6	Hoffer Ferencz	"	m. v.	—	1	3	1	2	1	1	1	—	3	1	1	2	2	2	1	4	1	1	1	11	—	Jelesrendű		
7	Horváth János	"	h. h.	1	—	3	4	4	3	4	4	4	—	4	4	5	5	4	2	3	2	3	2	—	13	II. rendű.		
8	Hönnigsfeld Vilmos	"	m. v.	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	7	—	—	Kittűnő r.		
9	Kohn Ödön	"	m. v.	1	—	3	4	3	4	4	3	5	2	4	4	4	4	5	2	2	3	4	5	1	—	II. rendű.		
10	Kulinyi József	"	m. v.	—	1	3	3	3	4	3	—	3	4	4	4	4	4	4	2	2	1	3	3	4	2	1	I. rendű.	
11	Kulinyi Mór	"	m. v.	—	1	3	3	4	3	5	4	3	—	4	3	4	4	4	4	2	3	1	3	3	8	1	II. rendű.	
12	Magyar Elek	"	h. h.	1	—	2	3	2	3	4	3	4	—	3	3	4	4	2	2	2	1	3	2	17	1	—	I. rendű.	
13	Neumann Dávid	"	m. v.	1	—	2	4	3	3	4	2	4	2	4	4	4	4	4	3	3	2	3	2	24	—	—	I. rendű.	
14	Rákos Béla	"	r. c.	—	1	3	2	2	1	3	1	—	3	2	2	2	2	3	1	1	1	1	1	29	2	—	I. rendű.	
15	Szedér Ferencz	"	h. h.	—	1	2	3	3	4	4	—	—	4	4	4	4	4	2	2	1	2	1	15	3	—	—	I. rendű.	
16	Szijártó-Sz. József	"	h. h.	1	—	1874. é. ápril 23-án az intézetet elhagyta.																						
17	Szijártó-Sz. Sándor	"	h. h.	1	—	3	3	3	4	4	2	3	—	3	3	4	4	3	3	4	3	2	11	5	—	—	I. rendű.	
18	Smazál József	"	r. c.	—	1	2	3	3	3	4	4	—	—	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	1	7	—	—	I. rendű.

IV. OSZTÁLY.

Folyószám	Tanuló neve	Születési helye	Vallása	Minő tanuló		Erkölcse	Szorgalma	Figyelme	Vallástan	Nyelv				Történelem	Számítan	Mértan	Term.-tan	Vegyten	Sz. k. rajz	Mért. rajz	Tornászati	Írásb. d. k.	Az egész évi elmulasztott órák sz.	Általános sorozat		
				gymn.	polg.					Magyar	Német	Latin	Francia													
1	Bartha Kálmán	Szentes	h. h.	1	—	3	4	3	3	4	5	5	—	4	4	4	4	4	4	3	4	—	8	II. rendű.		
2	Berényi József	"	h. h.	1	—	3	4	3	3	4	5	5	—	4	4	4	3	3	4	4	fm	4	16	27	II. rendű.	
3	Czukor Emil	"	m. v.	1	—	3	2	2	4	4	2	4	3	3	3	3	3	3	3	2	3	9	—	I. rendű.		
4	Dögei Antal	"	h. h.	1	—	2	3	2	3	3	4	4	4	3	4	4	3	2	2	2	2	30	3	I. rendű.		
5	Ehrlich József	"	m. v.	1	—	3	4	3	2	4	4	5	3	4	4	4	4	5	3	4	2	4	7	9	II. rendű.	
6	Ehrlich Lajos	"	m. v.	1	—	3	2	2	1	3	2	3	3	2	2	2	2	1	3	3	2	3	20	3	I. rendű.	
7	Engel Béla	K. Szt-Márt	m. v.	—	1	3	3	3	4	4	4	—	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	—	2	I. rendű.	
8	Freund Áron	Szentes	m. v.	1	—	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	2	2	2	3	1	15	3	Jeles r.
9	Gunst Bertalan	"	m. v.	1	—	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2	3	1	2	2	2	4	1	15	3	Jeles r.	
10	Karai Sándor	"	h. h.	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1	—	—	Kitűnő r.	
11	Kulinyi Mór	"	m. v.	1	—	3	4	4	1	4	4	5	—	4	4	4	4	5	3	4	2	4	52	24	II. rendű.	
12	Lázár Emil	T. Abád.	m. v.	1	—	2	2	2	1	2	2	2	1	2	3	2	2	2	4	2	2	3	26	2	Jeles r.	
13	Lengyel Imre	Szentes	r. c.	1	—	2	3	3	1	3	3	4	2	2	4	3	4	4	3	2	fm	2	31	1	I. rendű.	
14	Liebverth Jakab	Tokaj	m. v.	1	—	3	4	3	4	4	2	4	2	4	4	4	5	4	4	4	2	2	5	II. rendű.		
15	Mikecz Pál	Szentes	h. h.	1	—	3	4	3	3	4	4	5	—	4	5	5	5	4	2	4	1	3	23	28	II. rendű.	
16	Sarkadi Nagy István	"	h. h.	1	—	1	3	3	2	4	4	4	4	3	4	4	3	3	2	2	1	3	14	2	I. rendű.	

V. OSZTÁLY.

Folyó szám	Tanuló neve	Születési helye	Vallása	Minő tanuló		Erkölcse	Szorgalma	Figyelme	Vallástan	Nyelv					Történelem	Term.-rajz	Számítan	Mértan	Statistica	Mértanirajz	Sz. k. rajz	Tornászati	Írásb. d. k.	Az egész évi elmulasztott órák száma	Általános sorozat
				gymn.	polg.					Magyar	Latin	Görög	Német	Francia											
1	Aigner Imre	Szentes	r. c.	1	—	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	2	1	256	3	I. rendű.	
2	Csató Sándor	"	h. h.	1	—	2	2	3	2	4	3	3	4	4	4	3	4	4	2	3	3fm	411	—	I. rendű.	
3	Csúcs János	"	h. h.	1	—	1873. é. oct. 17-én az intézetet elhagyta.																			
4	Ehrich János	"	m. v.	—	1	3	3	2	2	2	—	3	3	—	1	4	2	2	2	2	1fm	250	4	I. rendű.	
5	Györi Ferencz	"	r. c.	1	—	2	3	3	1	3	4	4	4	4	4	3	4	4	2	2	2	2	1	1	I. rendű.
6	Mikecz Lajos	"	h. h.	—	1	1873. é. oct. 20-án az intézetet elhagyta.																			
7	Purjesz Ignác	"	m. v.	1	—	4	3	3		3	4	4	3	—	4	4	2	2	2	4	2	3	3 ¹⁰²	3	I. rendű.
8	Szvaton József	Pirnicz	r. c.	1	—	3	3	3	2	4	4	4	3	4	4	4	4	4	1	1	1	259	1	I. rendű.	
9	Toncs Gusztáv	Szegvár	r. c.	1	—	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4	4	3	3	2	2	2	—	I. rendű.
10	Horváth István	Szentes	h. h.	—	1	1873. é. oct. 24-én az intézetet elhagyta.																			

VI. OSZTÁLY.

Folyó szám	Tanuló neve	Születési helye	Vallása	Minő tanuló		Nyelv																Általános sorozat								
				gymn.	polg.	Erkölcse	Szorgalma	Figyelme	Vallásán	Magyar	Nyelv								Történelem	Term.-rajz	Számítan		Mértan	Fogl.jegyek és köv.	Könyvvitel	Mérlet. rajz	Sz. k. rajz	Gazdaszat	Tornaszat	Írásb. d. k.
											Francia	Görög	Latin	Magyar	Francia	Történelem	Term.-rajz	Számítan												
1	Bánffy Ferenc	Csépa	r. c.	1	—	2	3	3	1	4	4	4	4	—	4	4	4	4	4	4	3	3	4	3	3	35	12	I. rendű.		
2	Hódi János	Szentes	h. h.	1	—	3	2	3	2	3	4	4	4	—	2	1	4	4	4	4	3	3	3	2	3	65	29	I. rendű.		
3	Horváth Ferenc	"	h. h.	1	—	1874. é. maj. 5-én az intézetet elhagyta.																								
4	Mátéffy Kálmán	"	ág.h.	1	—	rendkívüli tanuló.																								
5	Sulcz Endre	"	ág.h.	1	—	a 3-ik időszakban magán tanulóvá lett.																								
6	Szánthó Lajos	"	h. h.	1	—	3	3	3	1	4	3	3	3	—	4	3	4	4	4	4	3	3	3	2	3	17	28	I. rendű.		

Jegyzet: Az üresen hagyott rovatok azt jelentik, hogy az illetők azon tantárgyból szigorlatot nem tettek.
A tornászati rovatban fm= felmentetett.

AZ ÉRDEMSOROZATBAN ELŐFORDULÓ SZÁMOK ÉRTELMEZÉSE:

Erkölcsei viselet rovatában:

- 1 annyi mint: példás.
- 2 " " dicséretes.
- 3 " " törvényszerű.
- 4 " " kevésbé törvényszerű.
- 5 " " nem törvényszerű.

A figyelem rovatában:

- 1 annyi mint: feszült.
- 2 " " kellő.
- 3 " " változó.
- 4 " " szórakozott.

A szorgalom rovatában:

- 1 annyi mint: ernyedetlen.
- 2 " " kellő.
- 3 " " hanyatló.
- 4 " " csekély.
- 5 " " semmi.

Az írásbeli dolgozatok külalakját illetőleg:

- 1 annyi mint: minden tekintetben megfelelő.
- 2 " " tiszta.
- 3 " " rendes.
- 4 " " kevésbé tiszta.
- 5 " " kevésbé rendes.
- 6 " " hanyag.
- 7 " " rendetlen.

A tantárgyakban való előmenetelt illetőleg:

- 1 annyi mint: kitünő.
- 2 " " jeles.
- 3 " " jó.
- 4 " " elégséges.
- 5 " " elegendő.
- 6 " " rossz.

Általános sorozat.

Az általános kitünő osztályzatnak legnagyobb foka minden tantárgyból: kitünő; legkisebb foka: mind kitünő két jelessel.

A jelesnek legnagyobb foka: mind kitünő, egy tantárgyból jó; legkisebb foka: mind jeles és jó.

Az elsőrendűnek legnagyobb foka: mind kitünő, egy elegendő; legkisebb foka: mind elegendő.

Másodrendű: egyetlenegy elégtelen.

Harmadrendű: egyetlenegy rossz.

Az 1874. iskolai évben az intézet könyvtára a következő művekkel szaporodott:

a) Vétel útján: 1) Fr. Luckenbacher's „Schule der Mechanik und Maschinen kunde“ 1 köt. 2) Guido Schreiber „Das lineare Zeichnen“ 1 köt. 3) Dr. Heinrich Gusztáv és Kleinmann Mór „Magyar tantárgy“ című havi folyóirat, 1873. és 1874. évi tanfolyamon. 4) Szarvas Gábor „Magyar nyelvőr“ című 1873. évi folyóirat. 5) Gyulai Pál „Budapesti szemle“ 6 köt. 6) Zierer Géza 30 tábla a mért. szabadkézi rajzhoz 1 köt. 7) Vilh. Ádám „Theorot. prakt. geometr. Constructions lehre und algebraische Geometrie“ 1 köt. 8) Jac Heussi „Leichtfassliche Anleitung zum Feldmessen und Niveliren“ 1 köt. 9) Heckenast Guszt. „Vadász kalandok“ 1 köt. 10) Athenaeum „Képes naptára“ 1 köt. 11) Mayer István „A regélő István bácsi“ 1 köt. 12) Szerdahelyi Kálmán „Jó barátok“ című színmű 1 köt. 13) Dolinay Gyula „Hasznos mulattató“ című ifjúsági folyóirat az 1874. évi folyamán. 14) Györffy Iván „Tréfás versek“ 1 köt. 15) Borza Nándor „Szavaló könyv“ 1 köt. 16) Kazinczy Ferencz „Versei“ 1 köt. 17) Kautcz Gyula „A pénzügytan rendszere“ 1 köt. 18) Torkos László „Magyar nyelvtan“ 1 köt. 19) Steiner Zsigmond „Latin szókönyv“ 1 köt. 20) Batizfalvy Istv. „A földrajz elemei“ 2 köt. 21) Stifter Adalbert és Aprent J. „Német olvasókönyv“ 1 köt. 22) Pon. Thewrewk Árp. „Német tan- és olvasókönyv“ 1 köt. 23) Gebaur Izor „Német olvasókönyv“ 1 köt. 24) „Német-magyar tudományos műszótár“ 1 köt. 25) Dr. Ploetz „Conjugaison française“ 1 köt. 26) Dr. Ploetz „Syllabaire français“ 1 köt. 27) „Gazdasági kis tükör“ 1 köt. 28) Kárpáti Endre „Állatmuzeum“ 1 köt. 29) Mihálka Ant. Ásvány tan elemei“ 1 köt. 30) Dr. Pokorny—Dékány „Természetrajz“ 3 köt. 31) Kriesch János „Természetrajz“ 1 köt. 32) Morgó Tiv. „A tudományos állattan kézi könyv“ 1 köt. 33) Zippe „Természetrajz“ 1 köt. 34) Az 1868. évi 38 t. c a népiskolai oktatásról 1 köt. 35) Ballagi Kár. „A földgömb és egy kis csillagászati földrajz“ 1 köt. 36) Dr. Hunfalvy „A magy. osztr. monarchia statistikája“ 1 köt. 37) Dr. Mór Kloss „Weibliche Hausgymnastik“ 1 köt. 38) Tindall-Jezso-vics „A hő mint mozgás“ 1 köt. 39) „A Magyarbirodalom gazdasági viszonyainak statisztikai Táblázata“ 1 köt. 40) Kenessey „A trágya kezelése“ 2 köt. 41) Günczy Pál „Utasítás a földgömbhöz“ 1 köt. 42) Darwin-Dapsy „A fajok eredete“ 2 köt. 43) Huxley-Magyar „Elemi élettan“ 1 köt. 44) Ballagi R. „Német nyelvtan“ 1 köt. 45) Mill-Szász Béla „A

deductiv és inductiv logica" 2 kötet. 46) Lewes- Szász Károly „Golthe élete" 1 kötet. 47) Korbuly „Közjog" 2 kötet. 48) Dr. Konek S. „A statistica elenélete" 1 kötet. 49) Báttaszéki „Hitregtan" 1 kötet. 50) V. Horváth Zs. „Görög nyelvtan" I. r. 1 kötet. 51) Schenkel- Kiss „Görög elemi olvasókönyv" 1 kötet. 52) Curtius- Kis „Görög nyelvtan" 1 kötet. 53) Szvorényi „Magyar irod. szemelvények II. kiad. 1 kötet. 54) Köpesdji „Görög irodalom története" 1 kötet. 55) Toldi F. „A magy. nemzeti irodalom történet tankönyve" 1 kötet. 56) Tipold Özséb „Világ történelmi helyek zsebszótára" 1 kötet. 57) Ballagi Károly „Német olvasókönyv" 1 kötet. 58) Laky Dem. „Irály és költészettan" 1 kötet. 59) Dr. Wisseler- Lévy „Irály gyakorlati feladatok gyűjteménye" 1 kötet. 60) Verbőczy „Szónoklattan" 1 kötet. 61) Névy József és László „Gyakorlati irálytan" 1 kötet. 62) Riedl Szende „Magyar nyelvtan" 1 kötet. 63) Torkos László „Költészettan" 1 kötet. 64) Torkos László „Olvasókönyv a költészettanhoz" 1 kötet. 65) Szvorényi „A magyar irodalom tanulmányi kézikönyve" 1 kötet. 66) Machik József „Kereskedelmi levelező" 1 kötet. 67) Környei „Magyar alkotmánytan" 1 kötet. 68) Karner-Maar „Az egyszerű és kettős könyvvitel kimerítő tankönyve" 1 kötet. 69) Apáthi István „A magyar váltójog kézikönyve" 1 kötet. 70) Martin Gropius „Archiv für ornamentale Kunst" 71) Wandtafel zum Freihandzeichnen. 72) „Róma története" 1 kötet. 72. Cotta „A jelen geológiája."

b) Ajándék útján: 1.) „Az orsz. magy. képzőművészeti társulat 1865—1866-ki évkönyve" Szánthó Laj. II. oszt. tanulóktól. 2. Bátorfi Lajos „Mirza" a szép kunleány, történelmi színmű 3 felv. Balázsovics Norbert tanártól. 3) Bérczy Károly „Világkrónika" Purjesz Ign. V. oszt. tanulóktól. 4) Magyar István „Deák gramatika" Magyar Elek III. oszt. tanulóktól. 5) M. Desaga „Kurze Geschichte der mittleren und neueren Zeit" Kulinyi Mór IV. oszt. tanulóktól. 6) „Die Industrie des Königreichs Württemberg" M. kir. közoktatási ministeriumtól. 7) „Deutsches Lesebuch" Kulinyi Mór IV. oszt. tanulóktól. 8) „Der wienerische Zier- und Blumengarten" Kulinyi M. IV. oszt. tanulóktól. 9) Aretologia seu scientia virtutis Goldstein Vilmos III. oszt. tanulóktól. 10) Bailly de Merlieux „Organische Chemie" Gunst Bertalan IV. oszt. tanulóktól. 11) Dr. Claudius „Das Buch der Geschichten" Kulinyi Mór IV. oszt. tanulóktól. 12) Szalay Miklós „Ifjúkori vétek" című fordított regénye Szalay Miklós ügyvéd urtól. 13) Khern Ede „Az utolsó czaporog" Ehrlich Lajos és János tanulóktól. 14) Dr. Bock-Gönczy „Az iskolás gyermekeknek testi és szellemi épsége fentartásáról" m. kir. közoktatási ministeriumtól. 15) Mártonffy Frigyes „A huszonegyek tolvajtársulata 8 füz. Purjesz Ign. V. oszt. tanulóktól. 16) „Az 1871. é. XVIII. t. cz. a községek rendezéséről" Szentes városa. 17) „Mezőgazdasági gépek jegyzéke" Öze Imre II. oszt. tanulóktól. 18) Schwiedland Frigyes „Francia nyelvtan" Franklin-társulattól. 19) Dr. Varga Fer. „A hasznos házi állatok természetrajza" Szerző ajándéka. 20) Rajcsányi János „Magyarország története" Franklin-társulattól. 21. Dr. Lutter Nándor „A méter-mérték ismertetése" Franklin-társulattól. 22) Graf Jakab „Német nyelvtan" Franklin-társulattól. 23) Jókai Mór „Regék" Lövy Gyula I. oszt. tanulóktól. — Összesen 95 mű.

VIII. Figyelmeztetés.

A nyilvános tanulók szabályszerű felvétele később fog köztudomásra hozatni. A felvétetni kívánó tanuló a felvételre eddigi tanulmányairól szóló bizonyítványaival személyesen szülei, gyámjai vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni. Azon nyilvános tanulók, kik rendes időben a vizsgálatokat le nem tették s tanulmányaikat a következő osztályban folytatni fogják, a tanodai igazgatósághoz benyújtandó kérvény alapján pótvizsgálatokra bocsáttathatnak. Azok, kik ebbeli kötelességüknek le nem győzhető akadály miatt nem felelhettek meg, díj nélkül bocsáttatnak pótvizsgálatra, azok ellenben, kik mulasztásaikat kellőleg igazolni nem képesek, a magánvizsgálatokért járó díjt kötelesek megfizetni. A fönfent említett folyamodványok a mulasztás igazolására vonatkozó bizonyítványokkal fűlszerelve jul. hó 8-ig adandók be. Későbbi kérvények csak a rendkívüli akadály bizonyítása esetében vehetnek figyelembe. Oly tanulók, kik valamely kötelezett tantárgyból másodosztályzatot kaptak, az osztályt ismételni tartoznak. Megengedtetik azonban, hogy az esetben, ha remélni lehet, hogy a hiányt a rendelkezésre álló idő alatt magánszorgalommal pótolhatják, olyanoknak, kik csak egy tantárgyból kaptak elégtelen tanjegyet, az illető tanár meghallgatása után az igazgató, a kik pedig két tantárgyból kaptak ezen tanjegyet, a tanári testület adhasson engedélyt a vizsgálat ismétlésére. A javító-vizsgálatnak megengedése iránti folyamodványok beadásának ideje július 8.

A pót- és javító-vizsgálatokra az illető tanulók csak a következő tanév első havában bocsáttatnak. E vizsgálatokat a nyilvános, úgy mint magántanulók ugyanazon tanodánál kötelesek letenni, melynél megbuktak, vagy a vizsgálatokat letenni elmulasztották. Azon tanulók, kik a pót- vagy javító-vizsgálatokat a meghatározott időben le nem teszik, vagy azokon valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapnak, javító-vizsgálatra nem bocsáttatnak, hanem az osztályt kötelesek ismételni. Ha a tanuló az évi vizsgálat alkalmánál kettőnél több tantárgyból bukott meg, a tanári kar meghallgatása után csak rendkívüli kivételek esetében adhat a felsőbb tanhatóság engedélyt a pót-, illetőleg javító-vizsgálat letételére. A mely tanuló már egyszer vizsgálat ismétlése után lépett felsőbb osztályba, ha egy vagy több év múlva ismét megbukik, többé javító-vizsgálatra nem bocsáttatik, hanem tartozik az osztályt ismételni.

Ugyiszintén javító-vizsgálatra nem bocsáttatik, hanem az osztályt ismételni köteles az, ki csak egy tantárgyból is rossz-harmad-osztályzatot kap.

B) A városi polgári leánytanoda.

I. Igazgatói évi zárjelentés.

Mélyen tisztelt hallgatóság!

Ha egy rövid visszapillantást vetünk az emberiség eddig lefolyt történelmi multjára, meggyőződhetünk arról, hogy a nőnem társadalmi fontos hivatását csak az ujabbkor ismerte fel. A megelőző kor népeinél a nőnem igen alárendelt helyzetet foglalt el, s ha találkoztak is egyes nők, kik magas műveltségük által a tömegből kiemelkedtek, ez csak annyit bizonyít, hogy már azon korban is voltak egyesek, kik korukat megelőzve a nő társadalmi hivatásának fontosságát felismerték; de a nőnemnek általános hivatásszerű műveltséget adni, annak rendszeres kiképzetéséről gondoskodni a jelen kornak jutott feladatul. És a jelenkorban is csak a művelt népeknél, az úgynevezett államokban találkozunk ezen jelenséggel, mert kétségenkívül áll az az igazság, hogy minél műveltebb valamely nemzet, annál nagyobb tiszteletben tartja a nőnemet, s annál inkább gondoskodik annak képzetéséről, mert annál annál inkább felismeri annak fontos hivatását.

Tisztelt hallgatóság igen fontos azon kötelesség, melyet a nőnek, mint társadalmi tagnak betöltenie kell, nagyszerű és magasztos azon hivatás, melynek teljesítésére a nő, a természet és társadalmi viszonyok által rendeltetve van. Míg a férfi a közélet zajos küzdelmeiben fárad, míg a férfi vállaira a sors az ugynevezett nagyobb szabású fátalmakat rakta, addig a nő, mint gyöngéd lény már a természettől a csendes házikörre, ennek gondozására van utalva. Eltekintve azon ezer meg ezer apró s csegyéységeknek látszó, de egy háztartásban még is nélkülözhetlen gondoktól, csak egyet említek, mely szerintem a nőnemnek legfontosabb teendője, t. i. a gyermeknél az első nevelés nehéz és kiváló tapintatot, véghetlen hosszú türelést igénylő nehéz munkáját. A gyermek elméjében az ismeretek zsenge csiráját gondos kezekkel ápolni, fejleszteni, a gyermek ártatlan és még minden benyomás iránt fogékony kebelébe a jó erkölcsöknek magvait elhinteni, a gyermek okszerű táplálása, ruházása által, annak testi ép-ségét, egészségét fentartani, szóval a gyermek szellemi képeztetésének, jövő erkölcsi életének s testi ép-ségének első alapját megvetni a nő van hivatva. Azonban, hogy ezen fontos hivatását teljesíthesse arra ismeretek szükségesek, az ismereteket pedig csak a képeztetés adja meg. Felismerték ezt a mivel világnak államai, mert jól tudták, hogy ha a nőnem képeztetését hanyagolják el, akkor egyuttal elhanyagolják az állam jövő nemzedékének alap képeztetését is, ezért igyekeztek minél több nőnevelő tanintézeteket állítani, felismerte ezt hazánk, felismerte ezt városunk emelkedett gondolkozású képviselőtestülete is, a midőn ezen intézet felállításával a város leánygyermekai számára az ismereteknek egy új forrását nyitotta meg; — de a milyen elismeréssel és benső örömmel hajlok a képviselőtestület ezen nemes ténye előtt, épp oly fájdalom fogja el keblemet, midőn eltekintek ezen itt egybesereglett kis csoport felett, midőn látom, hogy a tudomány csarnoka csaknem üresen áll, midőn tapasztalom, hogy néptünk saját érdekeit felfogni nem képes, itt volna a kínálkozó alkajom, hogy gyermekeit képeztesse és megfoghatatlan hanyagságból kényszerítse azt megragadni. Vajha a vihar szavával bírnék, hogy felrázhatnám tespedéséből, vajha az ékesszólásnak ellenállhatatlan erejével bírnék, hogy szavaim által meggyőzhethném arról, hogy midőn az alkalmat megragadni elmulasztja akkor önmagának megrontására tör. Értsük meg a kor intőszavát, haladjunk a korral, mert hanyagságunk még keserűen megbosszulja magát!

Intézetünk ellen ugyanis, — a mint hallatszük — a szülők legnagyobb részének azon kifogása van, hogy itt igen sok idő fordítottatik a tudományok tanítására és igen kevés idő a női kézimunkákra. Ebben teljesen igazuk van, de azt kérdem én az ilyen szülőtől, valyon mi képesíti a nőt jövő fontos hivatásának okszerű teljesítésére? Talán a kézimunkák tudása? Bizonyára nem, ezeket is szükséges tudnia, de ezek mellett főként a tudományos ismeretek azok, melyek hivatására képesítik.

Most már áttérek azon változások előadására, melyek intézetünk egy évi életében előfordultak, áttérek a a tanulók létszámának, azok szellemi haladásának, szóval az intézet állapotának előterjesztésére.

1. Az isk. szék 1873. 221. sz. a. határozata által a szépírási és rajztanításra Zoó János tanár ur választatván, ő az isk. év kezdetétől fogva fent jelölt szakmaiban szorgalommal működik.

2. A volt nevelőnőül Róth Mária k. a. f. é. márt. végével távozván, helyette nevelőnőül az isk. szék f. é. 25. sz. határozata által Kindermann Erzsébet kisasszony választatott meg, kiben intézetünk egy már a tanítás terén tapasztalt s ernyedetlen szorgalmu tanerőt nyert.

3. Az intézetbe bejegyeztetett az 1873/4-ik tanévre összesen 35 tanuló és pedig az első osztályba 19, a második osztályba 16. Az első osztályban van 5 rendkívüli tanuló, a másodikban nincs. Tandíj fizetés alól fel van mentve 1 második osztálybeli.

4. Az év folyamában elhagyta az intézetet összesen 9 tanuló és pedig az első osztályból 5, a második osztályból 4.

5. Vallás szerint van összesen: helv. hitv. 16, rom. cath. 11, mőz. vall. 7, gör. kel. 1.

6. Tanulmányi előmenetel tekintetében van kitűnő 1, jeles 12, I-ső rendű 13.

Ezek után a mélyen tisztelt hallgatóság szíves figyelmét megköszönve bezárom jelentésemet.

Szentes, junius 10. 1874.

ZOLNAY KÁROLY m. k., igazgató.

II. A főfelügyelet és közvetlen felügyelet

éppen úgy és azok által gyakoroltatik, mint a fitanodában.

III. Tanári kar.

Zolnay Károly igazgató, tanít magyarnyelvet, hetenk. 6 órán.

Kindermann Erzsébet nevelőnő, tanít német nyelvet, földrajzot, történelmet, természetrajzot, női kézimunkát és éneket, hetenkint 26 órán.

Reinholz Károly, tanít számtant, hetenk. 6 órán.

Zoó János, tanít rajzot és szépírást, hetenk. 8 órán.

H i t o k t a t ó k:

Leeb Mátyás rom. cath. lelkész, Filó János ref. lelkész, dr. Friedmann Benjámin mőz. vall. lelkész, Davidovics István gör. kel. lelkész.

IV. A tantárgyak

az 1868-ik XXXVIII. t. cz. értelmében kiadott ministeri tanterv szerint tanítottak.

V. A tanulók névsora.

I. Osztály.

Borsos Eszter h. h.

Botka Mari h. h.

Buday Jolán h. h. dec. 2-án lemaradt

II. Osztály.

Antál Róza r. c.

Bánffy Eszter r. c.

Grünvald Berta m. v.

Dögei Mária h. h.
Kohn Irén m. v.
Krug Gizella r. c.
Kulinyi Berta m. v.
Mikecz Juliánna h. h.
Polgár Mária h. h.
Remess Ida r. c.
Török Berta r. c. rendkiv. jun. 6-án lemaradt.
Török Ilka h. h. rendkiv. jun. 3-án lemaradt.
Török Mária h. h. jun. 3-án lemaradt.
Zolnay Etel h. h.
Janovics Mária h. h. febr. 3-án lemaradt.
Jámbor-Nagy Róza r. c. rendkiv.
Weinmann Luiza m. v.

Kiss Ilka h. h.
Pollák Ilka m. v.
Purjesz Eugenia m. v.
Rácz Eszter h. h.
Stammer Mária r. c.
Strasszer Janka r. c.
Szathmári Mária h. h.
Thodorovics Szidon gör. kel. febr. 3-án lemaradt.
Toncs Amália r. c.
Torday Kristina h. h. január 17-én lemaradt.
Torday Jusztina h. h. febr. 6-án lemaradt.
Zsoldos Erzsébet h. h.
Jámbor-Nagy Mária r. c. febr. 3-án lemaradt.

VI. A tanulók szabályszerű felvétele

később fog köztudomásra hozatni.

Az igazgatóság.
